

Rinnakkaistalenne

Lähdeviite:

Laakso, A. (2019). Onko liiketoimintasi tulevaisuudenkestävää? *Hämeen Sanomat*, s. B5.

Onko liiketoimintasi tulevaisuudenkestävää?

TULEVAISUUDEN AVAIMIA

Anne Laakso
anne.laakso@hamk.fi

Suurin osa yrityksistä on palokuntia. Ne keskittyvät kriisien sammuttamiseen, eikä niillä ole aikaa tai kiinnostusta pohtia analyttisesti tulevaisuutta. Näin lataa arvostettu tanskalainen futuristi Anne Lise Kjaer.

Koti-Suomessa kuohunta hoi-vajättien ympärillä jatkuu. Signaaleja nykytilasta ja tulevasta ei ole havaittu tai otettu vakavasti. Ja palokuntaa näköjään tarvitaan.

Yritykset kohtaavat paineita, joihin niiden pitää joko sopeutua tai muuttaa omaa toimintaansa. Jatkuvan muutoksen taustalla on

useita tekijöitä, kuten nopeasti kehittyvät teknologiat, muuttuva kilpailu, globalisaatio ja ilmastomuutos.

Suomessa yritysjohtajien näkemykset tulevaisuudesta ovat radikaaleja. Tutkimuksen mukaan yritysjohtajista 80 prosenttia uskoo, ettei heidän yritystään ole olemassa vuonna 2022 tai että se on ainakin käynyt läpi täydellisen muutoksen. Tämä siis kolmessa vuodessa.

ROBOTISAATIO kääntää globalisaation suuntaa. Kenkätehdas Adidas on jo siirtänyt tuotantonsa Aasiasta Eurooppaan. Täysautomatoitu robottitehdas työllistää 160 ihmistä Saksan Ansbachissa, eikä tuhatta ihmistä perinteisessä tehtaassa Aasiassa.

Yritysten on etsittävä innovaatioita uusista paikoista ja tehtävä rohkeita ratkaisuja. On osattava ennakoita.

Ennakointi auttaa rakentamaan visiota, tekemään parempia päätöksiä, siirtymään pitkän aikavälin ajatteluun ja muokkaamaan tulevaisuutta.

ENNAKOINNISSA aikajänteet ovat usein pitkiä ja yritysten on kyettävä tekemään päätöksiä, joilla on

vaikutuksia pitkälle tulevaisuuteen. Ennakoimalla yrityksestä tulee tulevaisuudenkestävä.

Muutoksen kokonais kuvan hahmottamiseksi pelkkä oman toimialan kehityksen seuraaminen ei riitä. Epävarmojen, yllättävien ja hämmentävien tulevaisuuden vaihtoehtojen esiin nostaminen on nähtävä mahdollisuutena, ei uhkana.

MITÄ ERILAISEMPIA tulevaisuuksia pohditaan, sitä parempia päätöksiä syntyy. Tämä edellyttää muutostajavuutta, eli kykyä yhdistää ympäristön signaaleja yrityksen tulevaisuuden mahdollisuuksiksi.

Ajattelu on käännettävä ympäri: pois tulevaisuuden tarkoista tavoiteloista kohti sinne vieviä muutosajureita.

Yrityksillä ei ole koskaan ollut käytössään nykyistä määrää dataa ja tietoa maailmasta. Käytävissä on myös runsaasti erilaisia ennakkoinnin analyysimenetelmiä, kuten trendi- ja skenaarioanalyysit, heikkojen signaalien tunnistaminen ja villien korttien listaus. Toimintaympäristön analyysin tulisi olla jatkuvaa. Moni yritys on kuitenkin takalukossa, koska aikaa muutosten havainnointiin ei ole tarpeeksi. Ongelmana on myös kerätyn tietomassan hal-

linta ja käsittely. Pelkkä tieto ei riitä, vaan se on pureskeltava käytännön toimenpiteiksi. Tämä on haastava tehtävä.

ENNAKOINTI EI SAA olla ylimmän johdon kertaponnistus strategia-työn keskellä, vaan se pitää upottaa yrityksen jokaiselle tasolle. Yritysten ennakointi- ja muutostyky on parhaimmillaan silloin, kun ennakointi on kytketty osaksi johtamis- ja päätöksentekojärjestelmää.

Entä millainen on hämäläisten yritysten ennakointikyvykyys?

Asiaa selvitettiin Hämeen kaupakamarin jäsenyrityksille suunnatulla kyselyllä (HAMK 2017). Tulosten mukaan yritysten suurimmat kompastuskivet ovat ennakointimenetelmien puutteellinen hallinta ja ennakointitiedon kapea-alainen hyödyntäminen.

Ennakointi auttaa rakentamaan visiota, tekemään parempia päätöksiä, siirtymään pitkän aikavälin ajatteluun ja muokkaamaan tulevaisuutta.

TULEVAISUUTTA koskevan tiedon haussa keskitytään vain oman toimialan ympärillä olevaan tonttiin. Ennakointia tekee ja hyödyntää lähinnä ylin johto. Hämäläiset yritykset eivät poikkeaa valtavirrasta. Samansuuntaisia tuloksia on saatu useissa vastaavissa tutkimuksissa.

Osa kantahämäläisistä yrityksistä haluaa kehittää ennakointiin liittyviä toimintamallejaan. Tämä näkyy mm. kiinnostuksena osallistua tulevaisuusteemaisiin koulutuksiin ja seminaareihin. Osa yrityksistä ei kuitenkaan näe tätä tarpeelliseksi. Miksi näin?

Kirjoittaja on kehittämispäällikkö Hämeen ammattikorkeakoulusta.

📌 Kirjoitus on osa Hämeenlinnan seudun ennakkoinnin tutkijaryhmän kirjoitussarjaa. Aikaisemmin on julkaistu Heikki Rantalan kirjoitus tulevaisuuden teknologiasta 29.10.2018, Anne Laakson kirjoitus työelämän tulevaisuudesta 15.11.2018, strategiapäällikkö Juuso Heinisuo kirjoitus ”Datasta tietämykseksi” 24.11.2018 ja Heikki Rantalan kirjoitus ”Onko Helsinki-Tallinna-tunnelin päässä valoa?” 21.1.2019.